

Mening tilagim, da'vatim shuki, Vatanimizning, oliyanob xalqimizning ana shunday mehri va ishonchiga doimo munosib bo'ling, marrani hamisha baland olib, bilimga, izlanish va o'rganishga intilib yashang, hech qachon bo'sh kelmang, aziz bolalarim!

Islom KARIMOV

www.tongyulduzi.uz

Vatan yagonadir,
Vatan bittadir!

N:22 (66979)

2014-yil

2-iyun

TONG YULDUZI

Gazeta 1929-yil 1-avgustdan chiqa boshlagan

O'zbekiston Respublikasi bolalar va o'smirlar gazetasi

ISSN - 2010-6092

BARCHA IMKONIYATLAR - BOLALARGA!

Ta'til nafaqat dam olish, balki ko'proq o'qish, o'rganish fasli hamdir

2-bet

Ona yurtim gul jamoliga,
Bolajonlar xoldek yarashar.
Ko'zlariga boqing ularni,
Ko'zlarida kelajak yashar!

BARCHA IMKONIYATLAR - BOLALARGA!

O'tgan 2013-2014-o'quv yili o'quvchilar uchun yanada zavqli, quvonchli bo'ldi, desak, aslo adashmaymiz. Negaki, yildan yilga xalq ta'limi sohasida ko'plab ibratli ishlar amalga oshirilmogda. Ilk

marotaba o'tkazilgan «Ingliz tili bilimdonlari» hamda «Huquq bilimdonlari» respublika ko'rik-tanlovlari ana shunday tadbirlar sirasiga kiradi. Buni baholi qudrat gazetamiz sahifalarida yoritishga harakat qildik. Ushbu tanlovlarda o'quvchilarning faolligi bizni ham quvontiradi. Biroq oldinda yozgi ta'til. Bu davr mobaynida o'quvchilar nima ishlar bilan band bo'ladi? Ularni qanday yangiliklar kutmogda?

Bu haqda O'zbekiston Respublikasi Xalq ta'limi vazirligi Ma'naviy-axloqiy tarbiya boshqarmasi boshlig'i Hikmatilla D.A.MJNOV quyidagilarni gapirib berdi.

— Bu davrda o'quvchilarning bo'sh vaqtlari ko'proq bo'ladi. Aslida esa, ta'til nafaqat dam olish, balki ko'proq o'qish, o'rganish fasli hamdir.

Biz pedagoglar ta'tildan yanada unumliroq foydalanishga harakat qilamiz. Shu bois oromgohlarda ta'lim-tarbiya ishlarini tashkil etish, ularni malakali pedagog va tarbiyachilar bilan ta'minlash bo'yicha Ishchi guruhning chora-tadbirlar rejasi ishlab chiqildi.

Mutasaddi vazirlik va idoralar bilan kelishgan holda respublika oromgohlarida bolalarning dam olishini tashkil etish va sog'lomlashtirish Konsepsiyasi asosida ishlab chiqilgan «Bolalar sog'lomlashtirish oromgohlari to'g'risida»gi Nizom barcha hududiy xalq ta'limi boshqarmalariga yetkazildi.

Joriy yilda kunduzgi oromgoh sifatida faoliyat ko'rsatishi uchun sharoit va qulayliklarga ega bo'lgan 736 ta ta'lim muassasalari tanlab olindi. Mazkur oromgohlarning 532 tasi umumta'lim maktablari, 108 tasi maktab-internatlar, 85 tasi kasb-hunar kollejlari, 6 tasi akademik litseylar, 5 tasi

maktabgacha ta'lim muassasalari bazasida tashkil etiladi.

O'tgan yili 4 ta yo'nalishda 33 ta ixtisoslashtirilgan oromgohlar faoliyat yuritgan bo'lsa, joriy yilda 5 ta yo'nalishda 68 ta ixtisoslashtirilgan oromgohlar tashkil etish belgilandi. Ixtisoslashtirilgan oromgohlarning o'tgan yilgisidan farqli tomoni shundaki, ushbu yilda har bir viloyatda 1 tadan yangi yo'nalishdagi «Badiiy ijodiyot oromgohi»ni tashkil etish rejalashtirilgan. Shuningdek, bu mavsumda qo'shimcha ravishda 8 ta

Ekologik-biologik, o'lkashunoslik, 11 ta Texnik ijodkorlik, Mehribonlik uylari tarbiyalanuvchilari uchun 2 ta ijtimoiy moslashuv oromgohlari tashkil etiladi.

Bu mavsumda amalga oshirilishi rejalashtirilgan xayrli ishlardan yana biri oromgohlarda chet tili to'garaklarining tashkil etilishidir. Ushbu to'garaklarga

Xalq ta'limi tizimida 9739 ta umumta'lim maktablari, 4950 ta maktabgacha ta'lim muassasalari, 298 ta musiqa va san'at maktablari, 483 ta bolalar va o'smirlar sport maktablari, 27 ta Mehribonlik uylari, 89 ta maxsus-maktab va maktab-internatlar, 211 ta «Barkamol avlod» bolalar markazlari faoliyat ko'rsatmogda.

maskanlarda o'quvchilarning ta'til kunlarini maroqli o'tkazishiga barcha imkoniyatlar yaratiladi.

Yurtimizda amalga oshirilayotgan bu kabi ezgu ishlar asosida yoshlarimizning nurli istiqbolini ta'minlashdek ezgu maqsad yotadi. Yurtboshimiz ta'kidlaganlaridek, o'z Vatani, o'z xalqiga xizmat qilishga bel bog'lagan, yangilikka intilib yashaydigan, g'ayrat-u shijoatga to'la, ko'zlari yonib turgan yosh avlodimizdek avlod dunyoda kamdan-kam topiladi. Buyuk ishlarga qodir, sog'lom va fikri tiniq bugungi avlodga yanada keng imkoniyatlar yaratish, ularning yuksak kelajagi yo'lida xalq ta'limi tizimidagi barcha pedagog-xodimlar birdek mas'uldirlar.

Aziz bolajonlar! Yozgi ta'tilingiz maroqli va mazmunli o'tsin!

Talabalik muborak, DILSHOD!

Bugun sizlarga san'at bo'stonida ulkan yutuqlarga erishayotgan Uspenskiy nomidagi Respublika ixtisoslashtirilgan musiqa akademik litseyi o'quvchisi haqida hikoya qilamiz.

Yaxshi xabarning qanoti bor, deyishadi. Yaqinda Dilshod SATTOROV Fransiyaning Parij shahrida o'tkazilgan Nikolay Rubenshteyn nomli XII Musiqachilar xalqaro ko'rik-tanlovida muvaffaqiyatli ishtirok etib, faxrli 1-o'ringa sazovor bo'libdi, degan quvonchli xabar tahririyatimizga ham yetib keldi. Oiladagi uch nafar farzandning o'rtanchasi bo'lgan Dilshod boshlang'ich musiqiy ta'limni Glier nomidagi maxsus ixtisoslashtirilgan maktabda oldi. Ota-onasi san'atning chin ixlos-

mandlari bo'lib, farzandidagi musiqaga bo'lgan havasni erta ilg'ab, uning mohir san'atkor bo'lib yetishishi uchun barcha shart-sharoitni yaratib berishdi. Iqtidorli sozanda o'ziga bildirilgan ishonchni to'la oqlab, 2006-yilda «Sog'lom avlod» Respublika ko'rik-tanlovida fortepiano yo'nalishida faxrli o'rinni qo'lga kiritdi.

Tanlagan yo'nalishida tinimsiz izlanadigan yosh musiqachi 2008-yil Italiyaning San-Bartolomeo shahrida o'tkazilgan «Govani Talents»

(«Yosh iste'dodlar») xalqaro ko'rik-tanlovida ishtirok etib, hakamlar tomonidan 1-o'ringa loyiq deb topildi.

Musiqa akademik litseyining 3-bosqichini a'lo baholarga tamomlagan Dilshod Sattorovni endi O'zbekiston Davlat Konservatoriyasi talabasi sifatida tabriklashimiz mumkin.

Talabalik muborak, Dilshod!
Dilorom HOTAMOVA.
ZUHRA olgan surat

Istiqlol yillarida davlatimiz tomonidan «Bola huquqlari to'g'risida»gi Konvensiya, «Bolalarni omou asrash, himoya qilish va kamol toptirishni ta'minlash to'g'risida»gi Umumjahon deklaratsiyasining ratifikatsiya qilingani yurtimizda bolalar manfaatlarini himoya qilish davlat siyosati darajasiga ko'tarilganining yorqin dalilidir.

BAXTLI BOLALAR MAMLAKATI

Muhammadqodir va Muhammadyusuf TOSHMATOVlar Farg'ona shahridagi 10-umumta'lim maktabi o'quvchilari, sport gimnastikasi bo'yicha xalqaro turnir g'oliblari:

– O'tgan yili ukam ikkimiz Fransiyada o'tkazilgan xalqaro turnirda muvaffaqiyatli ishtirok etib qaytganimizda, tengdoshlarimiz bizga havas qilishdi. Bundan keyin ham sportda yangi-yangi yutuqlarga erishib, yurtimizga munosib farzand bo'lishga harakat qilamiz.

SOG'LOM BOLA buyuk ishlarga qodir

Texnika va texnologiya shiddat bilan rivojlanayotgan bugungi kunda bolalar uchun o'zi yuradigan robot yoki gapiradigan qo'g'irchoq unchalik ham qiziq tuyulmasligi mumkin. Ammo shunga o'xshash buyumlarni bolalarning o'zlari ixtiro qilgan bo'lsalar-chi?

Yaqinda «Sog'lom bola buyuk ishlarga qodir» shiori ostida o'tkazilgan «Yilning eng yaxshi ixtirochisi» respublika ko'rik-tanlovida qatnashib, iqtidorli bolalarning o'z qo'llari bilan yaratgan bir-biridan g'aroyib ixtirolaridan hayratga tushdik. «Barkamol avlod» bolalar texnik ijodiyot markazlarining «Yosh konstruktor va ixtirochi» turkumiga kiruvchi «Avtomodel», «Aviamodel», «Kemasozlik», «Robototexnika» hamda «Elektron o'yinchoqlar» to'garagi o'quvchilari o'z ixtirolarini namoyish etishdi.

– Men Buxoro viloyati, G'ijduvon tumanidagi 2-umumta'lim maktabining 9-sinfida tahsil olaman. Bo'sh vaqtlarimda tumanimizdagi «Barkamol avlod» bolalar markaziga qatnab, u yerda ustozlarimdan texnika va turli modellarga oid ko'p narsalarni o'rganmoqdaman. Ushbu tanlovda o'zim yasagan «Ekologik uy» nomli ixtiroim bilan ishtirok etyapman. Bu uying barcha jihozlari ekologik toza mahsulotlardan yasalgan bo'lib, chiroqlari elektr-energiyani 50 foizgacha tejashga moslashtirilgan. Mazkur ixtiroim insonlarning og'irini yengil qilsa, boshim ko'kka yetardi, – deydi Muhridin G'ayratov.

Hakamlar hay'ati o'quvchilar

Yilning eng bilimdon o'quvchilari

Yilning eng bilimdon o'quvchilari bilan yaqindan tanishish maqsadida poytaxtimizning Chilonzor tumanidagi 178-davlat ixtisoslashtirilgan umumta'lim maktabiga yo'l oldik.

ixtiro qilgan buyumlarining bugungi kundagi ahamiyati, dizayni, texnik talablarga javob berishi kabi yo'nalishlar bo'yicha baholab borishdi. Yakunda turli nominatsiyalarda g'oliblar aniqlanib, ularga tadbir tashkilotchilarining esdalik sovg'alari topshirildi.

Aziz bolajonlar, siz ham yuqoridagi tengdoshingiz kabi biror buyumni ixtiro qilib, kashfiyotchiga aylanmoqchimisiz? Unday bo'lsa, o'z loyihalaringiz bilan tumaningizdagi «Barkamol avlod» bolalar markaziga boring va u yerdagi ustozlarning maslahatlariga quloq tuting.

Ozoda TURSUNBOYEVA.
Surat muallifi: Z. NISHONOVA

Nigora opa Zokirova rahbarligidagi 4-«A» sinf o'quvchilari bilan uchrashar ekanmiz, bu sinfda a'loch, zukko va intiluvchan bolajonlar ko'pligiga amin bo'ldik. Ulardan biri sinf sardori Azimbek Narzullayev kuni kecha «Yilning eng bilimdon o'quvchisi – 2014» ko'rik-tanlovining shahar bosqichida husnixat bo'yicha 1-o'ringa sazovor bo'libdi. Ustozning aytishicha, Azimbek 1-sinfdan buyon harflarni chiroyli, tartibli yozish bilan birga, matematika, o'qish fanlariga qiziqar ekan:

– Azimbek maktabda tashkil etilgan turli to'garaklardan tashqari, raqs maktabiga, «Jar» sport-sog'lomlashtirish markazidagi suzish mashg'ulotlariga qatnaydi. Men bu o'quvchimning shunday yutuqqa erishishining boisi, hamisha vaqtning

qadriga yetib, undan oqilona foydalanishida, deb bilaman, – deydi Nigora opa.

Azimbekning sinfdoshi Muhammadrizo Furqatjonov esa tanlovda ingliz tili fani bo'yicha faxrli o'rinni qo'lga kiritibdi. Bu tengdoshingiz maktabda a'lo baholarga o'qishdan tashqari, «Bunyodkor» futbol klubi qoshidagi to'garakka a'zo bo'lgan ekan. U kelajakda xorijiy tillarni mukammal biladigan iqtisodchi bo'lib, yurtimiz ravnaqiga hissa qo'shishni orzu qiladi.

Orzular sari hozirdan harakat qilmoq lozimligini to'g'ri anglagan tengdoshlaringizning yutuqlariga havas qilib, siz ham o'z oldingizga katta maqsadlar qo'ying!

Sayyora QODIROVA

5-iyun — Butunjahon atrof-muhitni muhofaza qilish kuni

TABIATNI ASRAYLIK

Olti harfdan iborat **TABIAT** so'zini talaffuz qilganimizda, ko'z oldimizda hayvonot va o'simliklar olami, serdaraxt o'rmonlar, baland qoyalari, ulardan oqib tushayotgan zilol suvlar namoyon bo'ladi.

Biz ona tabiat farzandimiz. Uning bergan ne'matlaridan umrimiz davomida bahramand bo'lamiz. Shunday ekan, ona tabiatni asrab-avaylash, qadriga yetish bizning insoniy burchimizdir. Bosh Qomusimizning 50-moddasida ham fuqarolar atrof tabiiy muhitga ehtiyotkorona munosabatda bo'lishga majburliklari haqida yozilgan.

Bobom, buvimlarning aytilishlaricha, ilgari odamlar ariqdan suv ichishgan ekan. Ular suvni muqaddas

olib, unga chiqindi tashlashni gunoh sanashgan.

Qadri tengdoshlar, keling, otabobolarimizning udumlariga amal qilib, ko'chatlar o'tqazib, bog' yarataylik. Dam olish go'shalariga borganimizda tabiatga zarar yetkazmaslik choralarini ko'raylik.

Javohir HAQBERDIYEV,
Samarqand viloyati,
Pastdarg'om tumanidagi
6-umumta'lim maktabi
o'quvchisi

SHOIRLARI KO'P MAKTAB

Bu yil gazetamizga obuna bo'lishda surxondaryolik o'quvchilar har qachongidan ham faol bo'lishdi. Shu bois, dastlabki sayohatimizni mazkur viloyatdan boshladik. Eng qiziq tomoni esa tahririyatimiz xodimi, taniqli shoir Axtamquli tavallud ayyomining ellik yilligi ham shu kunlarga to'g'ri keldi.

Sariosiyo tumanidagi 45-umumta'lim maktabi haqida gap ketganda, bu yerni hech ikkilanmay shoirlar maskani deyish mumkin. Ular bilan uchrashuv chog'i she'r o'qishga ishtiyommand o'quvchilar ko'pligidan O'zbekiston xalq shoiri Sirojiddin Sayyid va Axtamquliga arang navbat yetdi. Yana har ikki shoirimiz ham mazkur maktabning dastlabki bitiruvchilari. O'sha damda shogirdlari kamolidan ko'ksi tog'dek ko'tarilgan ustoz Ibrohim Safarovni bir ko'rsangiz edi...

Tadbiridan olgan olam-olam quvonch zavqi bilan yana yo'lga otlandik. Oldinda bizni Musiqa va san'at maktabi o'quvchilari kutishayotgandi. U yerdagi adabiyot va san'atga ixlosmand o'quvchilarning ko'pligidan rosa sevindik. Zamonaviy uslubda bunyod etilgan ushbu koshonada tahsil olayotgan yosh iste'dod egalariga esa rosa havasimiz keldi.

Zerikib qolmadingizmi? Yo'q, deysizmi? Unday bo'lsa, sizni Sariosiyo tumani markaziga taklif etamiz. Bu yerda yangi kitob do'konining ochilish marosimi bo'lib o'tdi. Unda biz ham ishtirok etdik. Shu tobda tuman xalq ta'limi muassasalari

faoliyatini metodik ta'minlash va tashkil etish bo'limi mudiri Ahmadjon aka Boboyevning hayajoni biznikidan kam emasdi. U kishining «Har bir o'quvchining sevimli gazetasi bo'lishi kerak», degan so'zlaridan shuni angladimki, keyingi yil ham surxondaryolik o'quvchilar «Tong yulduzi»ga obuna bo'lishda peshqadamlar safida bo'lishadi.

Ha, aytgandek, shoir Axtamqulining tabarruk otaxon so'zlaridan Sattor buva bilan sayohatimiz davomida bir necha bor gurlunglashdik. «Yozi bilan Zebo», «Alpomish» va boshqa bir necha dostonlarni yod biladigan tabarruk otaxon doston aytishni boshlaganlarida, bog'larda sayrayotgan bulbullar ham uning ovozigina mast bo'lib qolganday edi, go'yo.

Shunday qilib, Surxondaryo viloyatining olis Sariosiyo tumaniga qilgan ijodiy safarimiz yakuniga yetdi. Shu tobda sayr-u sayohatga qiziqadigan siz, yosh do'stlarimga tez-tez sayohatga chiqib, yurtimizning maftunkor go'shalaridan zavqlaning, degim keldi.

Yusuf ABDULLAYEV,
Toshkent—Surxondaryo—Toshkent.
F. MATYOQUBOV olgan surat

O'ZBEKISTON — BAG'RI KENG DIYOR

Surxondaryo viloyatining Qumqo'rg'on tumanidagi 20-umumta'lim maktabining tasviriy san'at fani o'qituvchisi Nasiba opa Kenjayeva o'quvchilarda o'z faniga mehr uyg'ota olgan ustozlardan biridir. Iqtidorli shogirdlaridan biri Maryam Pardayeva yaqinda o'tkazilgan «Jaholatga qarshi ma'rifat» deb nomlangan tanlovda muvaffaqiyatli qatnashib, tuman va viloyatda faxrlari o'rinlarni egallab, ustoz ishonchini oqladi.

Quyida uning 1-iyun — Xalqaro bolalarni himoya qilish kuniga atab «O'zbekiston —

bag'ri keng diyor» deb nomlangan rasmiy baho berishingiz mumkin.

BONU

BOR MEHRIMIZ SIZLARGA

Kuni kecha Toshkent shahar ko'zi o'qiz bolalar maktab-internatida 1-iyun — Xalqaro bolalarni himoya qilish kuni munosabati bilan xayriya tadbiri bo'lib o'tdi. Unda so'zga chiqqanlar bolajonlarni bayram bilan tabriklab, ularga eng samimiy tilaklarni bildirishdi.

Tadbirning badiiy qismini Respublika «Barkamol avlod» bolalar ijodiyoti markazining bir guruh raqqosa qizlari boshlab berishdi. So'ngra sahnaga taklif qilingan Toshkent shahar ko'zi o'qiz bolalar maktab-internati tarbiyalanuvchilari bolalikni, ona Vatanni va tinchlikni tarannum etuvchi she'r-u qo'shiqlarni ijro etib, mehmonlarga xushnudlik ulashdi.

Ayniqsa, ular tilidan yangragan quyidagi misralar yig'ilganlarni to'liqlantirib yubordi:

*Yurtboshim ishonchi bizlarga qanot,
Tanti o'zbek xalqi farzandlarimiz,
Xonadonlar fayzli, turmushlar obod,
Bizlar mustaqil yurt farzandlarimiz.*

Mahmudjon AZIMOV

BIZ HAM HUNAR O'RGANAMIZ

Yaqinda poytaxtimizdagi 87-aqli zaif bolalar uchun ixtisoslashtirilgan umumta'lim maktabida «Qovoq buyumlari» yo'nalishini tamomlagan besh nafar o'quvchi «Mohir hunarmand ijtimoiy maktab loyihasi» hamkorlarining diplom va esdalik sovg'alari bilan taqdirlandi.

— Ushbu xayrli ishni jismoniy imkoniyati cheklangan va ijtimoiy himoyaga muhtoj oilalar farzandlarining hunar o'rganishi, jamiyatda munosib o'rin egallashi, tadbirkorlik faoliyati bilan shug'ullanishlariga ko'mak berish maqsadida tashkil qildik, — deydi loyiha rahbari Sherzod Islomov. — Hozircha dastur hunar o'rganishning ikki yo'nalishi — «Qovoq buyumlari», «To'quvchilik»ni qamrab olgan. Bolalarning o'zlashtirishi va qobiliyatlariga qarab yo'nalishlar o'quv muassasalariga ajratildi. Kelajakda loyihamizga «Yog'och o'ymakorligi»,

«Kulolchilik» singari yo'nalishlarni ham kiritishni rejalashtirganmiz.

O'zi yasagan buyumlari bilan yaqinlari ko'nglini xursand qilishga intilayotgan bolalarning ko'zlaridagi quvonchni ko'rib, biz ham shodlandik. Ayniqsa, 9-sinf o'quvchisi Igor Belobrovning onasi tavallud kunida o'g'li unga o'z qo'llari bilan yasagan buyumni sovg'a qilganida, qanchalik sevinganini aytib, farzandining hunar o'rganishiga hissa qo'shgan tashkilotchilarga, loyiha rahbariga minnatdorlik bildirdi.

LAYLO.

Surat muallifi:
Zuhra NISHONOVA

RAG'BAT - MUVAFFAQIYATGA YETAKLAYDI

Mana, naobatdagi o'quv yili ham yakunlanib, egallagan bilimlaringizni sarhisob qiladigan vaqt keldi. Ayniqsa, yozgi ta'tilda chet tili fanidan olgan saboqlaringizni qayta takrorlashni maqsad qilib qo'ygan bo'lsangiz, ajab emas.

Prezidentimizning «Chet tillarini o'rganish tizimini yanada takomillashtirish chora-tadbirlari to'g'risida»gi Qarori o'quvchilarning til o'rganishga bo'lgan qiziqishini yanada kuchaytirdi. Quvonarlisi, quyi sinflarda o'yin tarzida o'tilgan darslar ularning alifboni va boshlang'ich bilimlarni puxta egallashlariga zamin yaratmoqda.

Men o'quvchilarimning doimo a'lo baholarga o'qib, kelajakda yetuk mutaxassis

bo'lib yetishishlarini istayman. Shuning uchun bolalarga o'z ona tili bilan birga, chet tillarini ham mukammal o'rganish zarurligini uqtiraman, ularni doimo rag'batlantirib turishni kanda qilmayman. Zero, rag'bat - o'quvchini muvaffaqiyatga yetaklaydi.

Gulbonu KUMEBAYEVA,
Toshkent viloyati, Chirchiq shahridagi
15-umumta'lim maktabining ingliz tili
fani o'qituvchisi

Opposite adjectives - antonyms (Qarama-qarshi sifatlar - antonimlar)

Find and write down the antonyms:

1. strong ≠ weak
2. ...
3. ...
4. ...
5. ...

TWO FRIENDS (Ikki do'st)

(Short story)

Once there were two friends in a village. Their names Sardor and Sanjar. One day both of them set out on a journey. They promised to help each other in trouble.

Their way lay through a forest. As they were passing through a forest, they saw a big bear. The bear was coming towards them. They were much frightened to see such a deadly sight. Sanjar at once climbed up a nearby tree to save his life. He was unaware of his friend's

safety. Sardor did not know how to climb up a tree. But he was wise and intelligent. He had heard that bears do not touch the dead. So he lay on the ground held his breath and appeared to be dead. The bear came near him and sniffed the whole body of Sardor. Thinking him dead, he went away. When the bear had gone quite far Sardor got on his feet. Sanjar also came down the tree. He asked Sardor to tell him what the bear had whispered in his ear. Sardor said that the bear had advised him to beware of false friends like him.

New words:

- Trouble - qiyinchilik
- Through - orqali, orasidan
- Towards - tomon, sari
- Climb up - sakrab chiqmoq
- Unaware - bexabar
- Wise - aqlli
- Touch - tegmoq
- Hold - ushlab turmoq
- Sniff - hidlamoq
- Whisper - pichirlamoq
- Advise - maslahat bermoq
- Beware - ehtiyot bo'lmoq

O'zDJTU talabasi
Dinara SHAKIROVA tayyorladi

Riddles (Topishmoqlar)

It hasn't legs
But just for fun,
It is always
On the run.

At night they come
Without being fetched,
And by day they are lost
without being stolen.
What are they?

Dilshodaxon MAMADALIYEVA,
Farg'ona viloyati, O'zbekiston tumani

The plural of nouns (Otlarning ko'plik shakli)

Ingliz tilida sanaladigan otlarga «s» qo'shimchasini qo'shish orqali ko'plik shakli yasaladi.

Agar so'zning oxiri «s, x, ch, sh, o» harflari bilan tugasa «es» qo'shimchasi qo'shiladi.

For example: a box - boxes, a photo - photos.

Agar so'zning oxiri «-y» harfi bilan tugasa, ko'plikda u «-ies»ga aylanadi.

For example: a cry - cries, a fly - flies, a city - cities.

Lekin istisno holat ham mavjud bo'lib, bunda so'zga «s» yoki «es» qo'shimchalari qo'shilmaydi, aksincha, so'zning o'zagi o'zgarib ketadi:

Singular - Plural

- a woman - women
- a man - men
- a child - children
- a tooth - teeth
- a foot - feet
- a person - people
- a leaf - leaves
- a cactus - cacti
- a goose - geese

O'zDJTU talabasi
Komila INOG'OMOVA tayyorladi

DILIM YAYRAYDI

Quyoshni ko'rsam,
Dilim yayraydi.
Bog'larda kezsam,
Qushlar sayraydi.

Yomg'irlardan so'ng,
Chiqar kamalak.
Uning rangiga,
Talpinar yurak.

Lobar MAHMUDMURODOVA,
poytaxtimizning Sergeli
tumanidagi 277-umumta'lim
maktabi o'quvchisi

BIZNI ELGA TANITAR

Bayrog'imizga qarang,
Yashil, oq va havorang.
Mustaqillikni yoqlab,
Turibdi u hilpirab.

Yulduzlar va yangi Oy,
Bayroqqa berar chiroy.
Olam uzra yaltirar,
Bizni elga tanitar.

Shozayniddinxon
BOLTAYEV,
Qashqadaryo viloyati,
Kitob tumanidagi
6-umumta'lim maktabining
5-sinf o'quvchisi

KASBLAR NIMA DEYDI?

So'zlaganda tilim chuchuk,
Ammo demang burni puchuq.
Do'stlaringga ko'nglim ochiq,
Begonadir araz, achchiq.
Bo'lsa hamki yoshim kichik,
Orzuim - zardo'z, kashtachilik.

Qozon tagida olov,
Osh damlayman azonda.
Dasturxonda noz-ne' mat,
Kasb-u korim - pazanda.
Tatib ko'rgan darmonda,
Yemaganlar armonda.

Shirin kulcha deysizmi,
Yo shirmoy non yeysizmi,
Mana bu yog'li patir,
Obi non ham muntazir.
Yopaman men tandirda,
Tayyor bo'lur bir zumda.

Feruz Abdullayeva,
Toshkent shahar, Olmazor tumanidagi
134-umumta'lim maktabi o'quvchisi

CHIP-CHIPJON

haqida jayigina qissa

Yayra
SA'DULLAYEVA

(Davomi. Boshi o'tgan sonlarda)

O'JARVOY

Ertasiga O'jarvoy Chip-chipjonga indamadi-yu, uning ko'ngliga ozor beradigan boshqa ish qildi.

Oppoq buvi inqillab-sinqillab qo'ndodan pastga tushmoqchi edi, kutilmaganda oyog'i toyib ketdi. Qaqalagancha alamli qichqirib yubordi. Chipor xola, Chip-chipjon ham ranglari oqarib, qo'rqib ketishdi.

Jimitvoy og'ziga suv olib kelib purkadi. Xolasi buvining changini qoqdi. Oppoq buvi o'ziga kelgach, zo'rg'a yurib ketdi. O'zicha allanimalar deb hovlini, gullar orasini aylanib chiqdi. Oshxonaga kiraverishda yotgan guruch donasiga ko'zi tushib, uni yegisi keldi. Bir-bir bosib unga yetib oldi-da, endi tumshug'ini cho'zgandi... osmondan tushdimi, yerdan chiqdimi, O'jarvoy paydo bo'lib, guruchni cho'qilagancha olib qochib ketdi. Oppoq buvi og'zini ochganicha hang-u mang bo'lib qolaverdi. Lekin ichidan bir narsa uzilgandek bo'ldi. Ko'zlari xiralashib,

oyoqlarining quvvati ketdi. Buni ko'rgan Chip-chipjon O'jarvoyning orqasidan

yugurmoqchi, olib qochgan guruchni talashib-tortishib bo'lsa-da, Oppoq buviga olib bermoqchi bo'ldi. O'jarvoy ochofatdek shosha-pisha o'ljasini yutganini ko'rib, to'xtab qoldi. Keyin hang-u mang bo'lib qolgan Oppoq buvining oldiga bordi. Chip-chipjonning ko'ziga uning toji yanayam oqarib ketgandek tuyuldi. Unga shunaqangi rahmi keldiki, oldidan nari ketolmadi. Chip-chipjon Oppoq buvi bilan biroz aylanib yurdi. Jimitvoy yonlariga kelgach, sekingina ulardan uzoqlashdi. Lekin ko'zini yerdan uzmad. O'jarvoy oldidan o'ta turib «Bir narsani yo'qotmadimmi?» deganiga ham parvo qilmay, yerga qarab boraverdi. Bitta chumoli o'zidan ancha katta donni sudrab borardi. Chip-chipjon shu damda chumolini ham qo'shib cho'qilagisi keldi. Lekin shu o'nga borganidan o'zi orlandi. Ehtimol kasal yotgan onasiga olib borayotgandir? Chip-chipjon yura-yura oxiri bitta don topib oldi. Uni mahkam cho'qilagancha Oppoq buviga keltirdi. O'jarvoy yo'qmikan, deb atrofga bir-bir qaradi-yu, ohista yerga qo'ydi.

– Oling, buvijon.

Oppoq buvi ko'zlariga ishonmadi. Nahot Chip-

AHILLIK HAQIDA ERTAK

Bir bor ekan bir yoq ekan. Kichkinagina shaharchada qog'ozlar va ruchkalar yashar ekan. Kunlardan bir kun ular bahslashib qolishibdi. Ruchkalar qog'ozlardan arazlab qo'shni shaharchaga ketib qolishibdi. Qog'ozlar kundan kunga zerikib, ruchkalarni sog'ina boshlashibdi. Yozuvlarsiz qog'ozlarning yuzlari sarg'ayib, xunuklashibdi. Nihoyat, qog'ozlar ruchkalarga elchi yuborishibdi. Ammo ruchkalar bunga rozi bo'lmabdi. Biroq ruchkalarining

yo'zgis i kelaveribdi. O'z l a r i yashayotgan shaharchaning devorlariga y o z i b chiqishibdi. Bunga shaharcha egalarning jahli chiqibdi va ularni h a y d a b yuborishibdi.

Ruchkalar qog'ozlar oldiga qaytib, har doimgidek ahil-inoq yashashda davom etishibdi.

Ansor MATYOQUBOV,
Toshkent shahri, Chilonzor
tumanidagi 163-umumta'lim
maktab o'quvchisi

chipjon shunchalik mehribon bo'lsa?!

– O'zing yeyaqol, – dedi mehri toylanib.

– Jon buvi, siz yeya qoling.

Oppoq buvining xira ko'zlari yorishganday bo'ldi. Jimitvoy ham «Yeya qoling, axir atay sizga olib keldi», dedi. Shunda Oppoq buvi ularni uzoq duyo qildi.

Hovlidagi ko'katlar bir tekisda chiroyli o'sardi. Ayniqsa, shivit, kashnichlarning hidi hammayoqni tutar, ochilmagan ishtahalarni ham ochib yuborardi. Bu hammadan ham Chip-chipjonga xush yoqar, mo'jiza yuz berayotgandek bu ko'katlardan to'yib-to'yib yegisi kelardi. «Ularning mazasi qanaqaykin?» deb ba'zida o'yab ham qo'yardi. Lekin u ko'katlar atrofi o'rab qo'yilgan panjara oldiga borib, to'xtab qolardi. Ularning nafis, xushbo'yini to'yib-to'yib hidlash bilangina kifoyalarnardi.

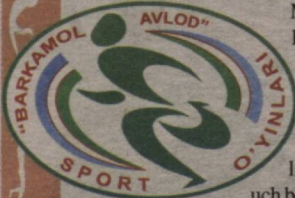
Bu gal ham shunday bo'ldi. U o'zi sig' maydigan panjaralar orasidan ko'katlarga tamshanib-tamshanib boqayotgan edi. Jimitvoyning yugurib kelganidan cho'chib tushdi. Mitti yuragi tipirchilab ura boshladi.

(Davomi bor)

Bugungi kunda unib-o'sib kelayotgan, barkamol avlod bo'lib voyaga yetayotgan yoshlarimizning barchasi o'z hayoti, o'z kelajagini sportsiz tasavvur etolmaydi, desam, ayni haqiqatni aytgan bo'laman.

YOSHLIK VA DO'STLIK AYYOMI

O'tgan hafta Namangan shahrida o'rta maxsus, kasb-hunar ta'limi tizimi o'quvchilarining «Barkamol avlod – 2014» respublika sport musobaqalari bo'lib o'tdi.

Mamlakatimizda sog'lom va barkamol avlodni voyaga yetkazish, farzandlarimizni yurtimiz kelajagining chinakam bunyodkorlari etib tarbiyalashda uch bosqichli sport o'yinlarining tutgan o'rni beqiyos. Hali dunyoning hech

bir mamlakatida kuzatilmagan mazkur tajriba birinchi sinf o'quvchilaridan tortib, oliy o'quv yurti talabalarigacha – yosh avlodning barcha vakillarini o'z ichiga qamrab olgani bilan ahamiyatlidir.

Ushbu tizimning o'rta bo'g'ini – «Barkamol avlod» sport musobaqalari bu yil oltinchi marotaba o'tkazildi. Shu kungacha mazkur sport bayramiga Jizzax, Andijon, Chirchiq, Nukus hamda Termiz shaharlari mezbonlik qildi.

Quvonarlisi, ushbu sport musobaqalarida munosib qatnashib, o'z mahoratini oshirgan yoshlarimiz bugun Osiyo va jahon chempionatlarida ham yuqori natijalarni qo'lga kiritib kelmoqda. Jumladan, futbol bo'yicha yoshlar o'rtasidagi jahon chempionati ishtirokchilari – Jamshid Iskandarov, Igor Sergeyev, shaxmat bo'yicha ko'plab xalqaro turnirlar g'olibalari – Nodira Nodirjonova, Hulkar Tohirjonova, badiiy gimnastikachi Ravilya Faxrudinova ham ushbu sport bayrami orqali ilk

bor katta musobaqalar havosidan nafas olgan.

Vodiy marvaridi – Namangan shahrida bo'lib o'tgan «Barkamol avlod – 2014» sport musobaqalari ham tengdoshlarimiz orasidan yangi-yangi nomlarni kashf etdi. E'tiborlisi, bu yilgi musobaqalar avvalgisidan to'rtta ko'p, ya'ni sportning o'n olti turi – basketbol, voleybol, futbol, qo'l to'pi, og'ir atletika, dzyudo, yunon-rum kurashi, erkin kurash, boks, taekvando, yengil

atletika, badiiy gimnastika, tennis, stol tenisi, suzish va shaxmat bo'yicha bo'lib o'tdi.

TAASSUROTLAR BIR OLAM

Dilshoda MIRZARAHMATOVA, Namangan Olimpiya zaxiralari kolleji o'quvchisi, Taekvando WTF bo'yicha to'rt karra O'zbekiston chempioni:

– Sport tufayli inson nafaqat jismonan, balki ruhan chiniquadi. Men ham, mana bir necha

O'zbekiston Respublikasi Prezidentining «Barkamol avlod – 2014» sport o'yinlari qatnashchilariga yo'llagan bayram tabrigidan

yildirki, sportning taekvando WTF turi bilan shug'ullanaman. Shu kungacha ko'plab respublika va xalqaro musobaqalarda qatnashgan bo'lsamda, «Barkamol avlod – 2014» sport o'yinlaridagi ishtirokim butun umr yodimda muhrlanib qoladi. Chunki ushbu musobaqa tufayli, yurtimizning barcha hududlaridan kelgan tengdoshlarim bilan fikr almashdim, o'z imkoniyatlarimni yana bir bor sinovdan o'tkazdim. Eng asosiysi, ko'plab do'stlar orttirdim. Biz ular bilan «Universiada» sport musobaqalarida ham uchrashishga kelishib oldik.

QUVONCHIM ICHIMGA SIG'MAYDI

Mironshoh IBROHIMOV, Buxoro qurilish va milliy hunarmandchilik kasb-hunar kollejining 3-bosqich o'quvchisi, boks bo'yicha O'zbekiston chempionati kumush medali sohibi:

– Namanganga kelib, bu qutlug' diyor chindan ham «Gullar shahri» ekaniga guvoh bo'ldim. Yon-atrofdagi barq urib ochilib turgan anvoiy gullar, tekis va ravon yo'llar, go'zal favvoralar shaharga o'zgacha chiroy baxsh etib turibdi. Ayniqsa, «Barkamol avlod – 2014» sport musobaqalari o'tkazilgan sport inshootlari zamonaviy uslubda bunyod etilganligi, barcha qulayliklarga ega ekanini bilan biz ishtirokchilarda katta taassurot qoldirdi. To'g'risini aytсам, hozir menda kechayotgan hishayajonni so'z bilan ta'riflab bera olmayman.

Musobaqa g'oliblari haqida gazetamizning navbatdagi sonida ma'lumot beramiz.

Sa'dullo TURSINOV

«Yaxshi bola nom keltirar» deganlaridek,

Nargizaning musobaqada g'olib bo'lgani haqidagi xushxabar bir zumda butun qishloqqa tarqaldi.

Do'st-u qarindoshlar uning ota-onasi Saidmurod aka va Albina opani tabriklamog'ga oshiqishdi.

NARGIZA G'OLIBA BO'LDI

Nargiza Himmatova Samarqand viloyati, Ishtixon tumanidagi 4-umumta'lim maktabining 5-«B» sinfida tahsil oladi. U maktabda a'lo baholarga o'qish bilan birga, murabbiy Malohat O'tayeva qo'l ostida sportning badiiy gimnastika turi bilan shug'ullanib keladi.

2013-yilda Nargiza Ishtixon tumanida badiiy gimnastika bo'yicha o'tkazilgan musobaqada II o'ringa sazovor bo'ldi. Bu yil «Sog'lom bola yili» munosabati bilan bo'lib o'tgan musobaqada unga teng keladigan raqib topilmadi.

Xonbibi MAHAMOVA, jurnalist

XO'JAYLIDA BOKSCHILAR BELLASHDI

«Sog'lom bola yili» Davlat dasturi ijrosi doirasida Qoraqalpog'iston Respublikasi, Xo'jayli tumanida boks bo'yicha yoshlar o'rtasida xalqaro turnir o'tkazildi.

Mazkur musobaqada mezbonlar, Jizzax, Navoiy va Xorazm viloyatlari hamda Qozog'istondan kelgan jami 132 nafar yosh charm qo'lqop ustasi 11 vazn toifasida g'oliblik uchun ringga ko'tarildi.

Eng muhimi, keskin kurashlarga boy o'tgan bellashuvlarda ko'plab umidli sportchilar kashf etildi.

Qoraqalpog'istonlik A.Seylxonov, A. O'rozboyev, I. Jumaboyev, A. Bauatdinov, Z. Ilyosov, B. Qo'yshug'ulov, xorazmlik J. Yo'ldoshev, I. Sultonov, B. Qadamboyev, D. Ro'zmetov va qozog'istonlik N. O'teg'ulov o'z vazn toifasida birinchi o'rinni egalladi.

G'olib va sovrindorlar turnir tashkilotchilarining esdalik sovg'alari bilan taqdirlandi.

Shoh MUHAMMAD

BO'LA KULGUSIGA TO'LSIN BU OLAM

Navro'z NORBOYEV olgan suratalar

Har yili 1-iyun – Xalqaro bolalarni himoya qilish kuni munosabati bilan mamlakatimiz bo'ylab ko'plab bayram tadbirlari, sport musobaqalari o'tkaziladi. Bu kabi xayrli ishlar farzandlarimiz qalbiga do'stlik, halollik, bag'rikenglik kabi ezgu fazilatlarni jo etish bilan birga, jajji bolajonlarimizga bayramona kayfiyat ulashadi.

Yaqinda «Sog'lom avlod uchun» xalqaro xayriya fondi, O'zbekiston Respublikasi Xalq ta'limi, Tashqi iqtisodiy aloqalar, investitsiyalar va savdo vazirliklari, «Sen yolg'iz emassan» bolalar jamoatchilik jamg'armasi va yana bir qancha tegishli tashkilotlar hamkorligida poytaxtimizdagi «Toshkent-Lend» madaniyat va istirohat bog'ida o'tkazilgan «Har bir farzandga mehr, e'tibor» nomli bayram tadbiri ham ana shu maqsadda tashkil etildi. Tadbirga Toshkent, Sirdaryo viloyatlari hamda Toshkent shahridagi Mehribonlik uylari, «SOS bolalar mahalla»lari tarbiyalanuvchilari, kam ta'minlangan, boquvchisini yo'qotgan oilalar, shuningdek, Mudofaa va Ichki ishlar vazirliklari tizimida o'z xizmat burchini bajarish vaqtida halok bo'lgan harbiy xizmatchilarning farzandlari taklif etildi. Shu kuni istirohat bog'i jajji bolajonlar ixtiyorida bo'ldi.

O'z muxbirimiz

BO'SH O'TIRMAI, BOSH QOTIR!

HIKMATNI O'QING-CHI!

Aylanalardagi «H» harfidan boshlab ketma-ket barcha harflarni o'qish bilan mashqni hal eting. Bunda ulardan o'zbek adabiyotining atqli namoyandalaridan biri Maqsud Shayxzoda qalamiga mansub ikki misra hikmat ayon bo'ladi.

Tuzuvchi: Husan ORIPOV

O'qing, bu qiziq!
Inson organizmida 50 xilga yaqin element borligi aniqlangan. Shundan taxminan 65 foizi kislorod, 18 foizi uglerod, 10 foizi vodorod, 7 foizi boshqa elementlardir. O'rtacha og'irlikdagi kishining organizmida 5 chelakka yaqin suv bo'ladi.

Qizlarjon, barchangiz «Zumrad» nomini eshitishingiz bilanoq ko'z oldingizda ertaklardagi mehnatkash qiz siymosi gavdalanadi, shunday emasmi? Bugun biz sizlarga tavsiya qilmoqchi bo'lgan salatimiz ham shu nom bilan ataladi.

«ZUMRAD» SALATI

Kerakli masalliqlar: 200 gramm idishga dudlangan go'sht, tuxumni dudlangan tovuq go'shti, 100 gramm somoncha shaklida to'g'rab solamiz. qaynatilgan guruch, 2 dona Pomidorni o'rtacha kattalikda qaynatilgan tuxum, 1 dona bo'laklaymiz. So'ngra guruch, no'xat pomidor, yarim banka solib, ustidan biroz tuz va murch sepamiz. marinadlangan ko'k no'xat, bir Barcha masalliqlar ustidan mayonez bog' shivit, 200 gramm mayonez, quyib, yaxshilab aralashiramiz. Tayyor salatni likopchalarga solib, ta'bga ko'ra tuz, murch. dasturxonga tortamiz. **Yoqimli ishtaha!**

Tayyorlanishi: guruchni sirli idishdagi tuzli suvda qaynatamiz. Chuqur

8

Muassislar:

O'zbekiston Matbuot va axborot agentligi, O'zbekiston Respublikasi Xalq ta'limi vazirligi, «KAMOLOT» yoshlar ijtimoiy harakati Markaziy Kengashi, «SOG'LOM AVLOD UCHUN» hukumatga qarashli bo'lmagan xalqaro xayriya fondi.

Bosh muharrir
Feruza ADILOVA

Gazeta O'zbekiston Matbuot va axborot agentligida 0208-raqam bilan 2007-yil 2-fevralda ro'yxatdan o'tgan.

2-iyun 2014

Navbatchi muharrir
Sayyora QODIROVA
Rassom
Feruzbek KAMOL o'gli
Dizayner
Olouddin ORIPOV

Manzillimiz:
Toshkent shahri, Navoiy ko'chasi, 30-uy.
Indeks: 100129.
Obuna indeksi: 198.
e-mail:
info@tongyulduzi.uz
www.tongyulduzi.uz

Tel./faks: 244-63-08
Tel./faks: (99871) 244-38-10

«O'zbekiston» NMIUda chop etildi. Tahririyatga kelgan barcha qo'lyozmalar tahrir qilinadi, mualliflarga qaytarilmaydi. Haftaning dushanba kuni chiqadi. Shakli A-3, 2 bosma taboq.
ISSN 2010-6092
Adadi – 51096
Buyurtma S 51